

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dăsu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu postu în
lăintrulu monarchiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. sêu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. sêu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie sêu linia, cu
litere meriute garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a doua si
a treia câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 18.

— Sibiu, Mercuri 3/15 Martiu. —

1882.

Contributiunile, numerulu și modulu încassarei lor in statulu Ungariei.

Daca press'a periodica are vreo misiune im-
portanta, apoi un'a din cele mai importante este,
că ea se reclame neincetatu in contra nelegiurei,
abusului și asuprirei ce se face poporului in orice
statu la repartitiunea și încassarea impozitelor pu-
bliche, fia pentru statu, fia pentru municipiu ori
comuna. In staturi in care libertatea pressei e
respectata ori candu ea nu a degeneratu in desfreu
și — cum amu dice, in colectiuni de calumnii,
publiculu trage mare ajutoriu din trens'a. In Un-
gari'a libertatea pressei, desfreulu ei și reactiunea
despotica se incurca un'a intru alt'a. Sunt lucruri,
pe care daca nu le va discută mai ântaiu vreunu
diariu ministeriale, celelalte nu potu vorbi despre
ele fara a se espune la processe de pressa; dupace
inse le vedu ventilate in vreunu diariu guberna-
mentale, atunci e semnu că au ajuns ap'a la gura
și că nu se mai potu ascunde cuiele in sacu.

Unu casu din cele mai batetorie la ochi avemu
din lun'a trecuta. Noi reflectaseram in unu Nr.
anterioru la nerusinatele abuzuri comise de către
perceptorii chiaru și in capital'a Ungariei, ilustrate
cu multime de casuri documentate atât in câtiva Nri
din „P. Lloyd“, in „P. Journal“, inea și in unele
diarie unguresci; dicemu in unele, că-ci multe din
ele au aflatu cu cale a tacé și a nu le mai scor-
moni, de si ele sciu si vedu bine, că multime
mare de familii devinu ruinate numai prin modulu
repartitiunei, apoi alu executiunei impozitelor. Ati
veditu și vedeti, că s'au scrisu asupra unui ad-
vocatu cinci mii in locu de cinci sute florini, că
dela unii s'au încassatu aceeasi contributiune pe
acelasi anu de trei și de patru ori, că dela unii
s'au executatu sume mari, sub nume cu totulu
strainu, pe care ei nu l'au portatu niciodata sau
sub titlu de vreunu venitu, pe care nu'lu avusera
nici-odinióra și alte casuri nenumarate.

Dupa câte s'au publicatu in acésta materia
că de cinci septemani încóce, ne pomeniram cu
unu cerculariu alu ministrului de finantie comitele
Juliu Szapáry inaintatu la tóte perceptorele,
intru care nu numai se recunósce in termini respectati,
că in adeveru se comitu nelegiuri fórté asupritórie
și scandalóse de către functionarii respectivi, ci se
și constata deplinu, că multi din ei și mai alesu
executorii sunt nespusu de brutali nu numai cu
locuitorii dela sate, dara se pórtá mojesce chiaru
și cu familii respectabile dela cetati și orasie, că
in fine mai facu și alte blastematii. Din acestea
cauze ministrulu pe langa ce'i infrunta aspru, ia
și mesuri spre a le taiá din ghiarele cele lungi.

Dare-ar D-dieu că acelu cerculariu energiosu
se folosésca celoru asupriti, se mai infrene rapaci-
tatea și brutalitatea, se nu mai cutedie a vorbi
toti ciocoi totu numai in numele „imperatului“,
„craiului“, „porunca imperatésca și craiésca“, scurtu,
se lipsésca incai jafurile neprevédute in nici-o
lege. Dara tóte acestea mesuri nici pe de parte
nu voru fi de ajunsu că se apere pe locuitorii
tieri de ruina prin contributiunile cele multe.
Sunt mai bine de 15 ani, decandu chiaru și se-
natulu imperiale a recunoscutu că sistem'a ac-
tuale a repartitiunei impozitelor publice este
rea, nedrépta, buna numai pentru unii, asupritórie
pentru marea maioritate a locuitorilor; éra in
diet'a Ungariei s'a discutat de câteva ori ce-
stiunea restantielor și s'a recunoscutu, că
pre candu misera contribuens plebs este exe-
cutata cu tóta brutalitatea pentru celu din urma
florinu până la piele, cei bogati au remasu in
restantie de dari directe și indirecte cu dieci
de milióne, care apoi dupa anii preveduti in
lege s'au stersu și amortisatu!

In câtu pentru sistem'a de contributiuni directe,
vomu decopía acilea numerulu, titulu și clasificarea
loru; lasamu apoi in grija celoru mai buni finan-

tiari din ele câtu voru potea; le vomu numi inse
pentru straini și nemtiesce, apoi alaturea romanesce
in traductiunea cum o aflamu in actele publice și
anume in condicutiile sau foile ori cólele de con-
tributiuni, pastrandu chiaru și modulu scrierei.
Vomu luá o carticica de ori-unde, astadata una
din cetatea Brasiovului.

Contributiuni directe:

1. Grundsteuer — Dare pentru pamuntu.
2. Haussteuer — Dare dupe arînda casei.
3. Hausclassensteuer — Dare de classa casei.
(Nach der Klasse in Folge der Klassification.)
(Dupa classa in urma classificatiunei.)
4. Erwerbsteuer — Dare de castigulu.
- I. Klasse für Personen — 1 classa dupe
membrii . . fl. . . cr.
- II. Klasse auf Grund der vorjährigen Steuer
— II classa dupe darea anului trecut, . . fl. . . cr.
- III. Klasse nach . . fl. . . cr. reinem Ein-
kommen. — III classa dupe castigulu curatu de
. . fl. . . cr.
- IV. Klasse nach dem Gehalte von . . fl.
. . cr. — IV classa dupe salariu de . . fl. . . cr.
5. Steuer der zur öffentlichen Rechnungslegung
verpflichteten Institute und Vereine. Darea al in-
stitutiloru și societatiloru cari sunt obligetu a face
socotela publicu.
6. Nach dem Reingewinn . . fl. . . cr. Dupa
venitulu curatu cu . . fl. . . cr.
7. Capitals-Zinsen- und Rentensteuer. — Dare
de capitalu, de usuru și renta.
8. Allgemeiner Einkommensteuer-Zuschlag. —
Adausu detotu dupe darea de castigu.
9. Gewehrsteuer — Dare de pusca.
10. Naahträgliche Vorschreibung. Datoria
postpusa (?!).

Acestea 10 sunt impozite directe ale statului
care se platescu in 4 rate, la 15 Febr., 15 Maiu,
15 Augustu, 15 Nov. și de vei intardiá macaru
o di, ti se incarca cu 6% interesse, éra dupa 5—6
dile cu glóba (Strafe), mai tardiu cu executiune, care
tote érași facu dela 1 până la sute de florini, dupa
impregiurari.

Trecemu la impozitele municipale și comunale.

1. Impozitu de 5% dupa darea directa, pentru
sustinerea scóleloru.
2. Contributiune la fondulu comunei 20%*).
3. Dare pentru construire de drumuri.
4. Dare pentru pazitorii de campuri și livedi.

In fine mai e și darea canésca introdusa
pe la cetati mari, care se ia dela cei ce tinu
cani, că-ci daca n'au marca cu colariu (sgarda)
la gátu, ii tóca hoherii; dara acésta nu mai e
trecuta in carticica, că până in anulu 1881, pe
semne că se nu genedie pe ómeni a stá alaturea
de canii, de si multi cani domnesci mananca de
pre farfuri'a domniloru, éra pe altii ii pórtá
dómnele in brația in locu de pruncii lor.

Chiaile la tóte acestea impozite variédia fórté.
Cele mai de frunte sunt 20 până la 22½ fon-
cier'a, 18% pe case.

Representatiunea

archiepiscopului și mitropolitului Mi-
ronu Romanulu adresata in 2 Martiu a. c.
cătra diet'a ungurésca, contra proie-
tului de lege a reformei gimnasielor și
a scóleloru reale.

Aflandu traducerea romanésca a acestei re-
presentatiuni de multu asteptata in diariulu „Lu-

*) Brasiovulu are venituri din domenii mari ca-
pitaluri etc. preste 400 mii fl., dara o rea administratiune
de mai multi ani impreunata și cu dilapidari de bani
publici, au adusu si pe acésta comuna urbana de 28
mii snfete la rusinatórie de a si stare impune sieși unu
adausu fórté apasatoriu de 20% la contributiunea
directa, pentru că se scape de necurmata executiuni.

minatoriulu“ Nr. 16 din Timisió'a, ne grabimu
a o reproduce și noi la locul acesta, atragandu
deosebit'a atentiune a lectoriloru nostri asupra acestei
manifestatiuni demne de corpulu in numele careia
se face.

„Adencu stimata casa reprezentativa!

„Biserica gr. or. romana din Ungari'a și
Transilvani'a, espusa la grele suferintie intre im-
pregiurari mastere și in decursu de secolu, indata
ce fu primita in sirulu bisericelor și confessiuniloru
egalu indreptatite din patria prin ingrijirea
parintésca a majestósei case domnitórie și prin bu-
navointi'a legislatiunei, in misiunea s'a sublima a
enumeratu intre primele sale gandiri: a imbracisiá
in propriulu seu cercu de activitate instructiunea
poporala, éra acelu credinciosi ai sei, cari ar
nisui dupa o cultura mai inalta, a le usiorá in
cátu se póte ajungerea la sciintia.

„Pana cându acésta biserică de o parte cu bu-
curie sufletésca și cu pofta potentiata de propasire
privesce rezultatele ajunse pe terenulu culturai ge-
nerale care, in proportiune cu marginitele ei poteri
materiali, cu dreptu cuventu se potu numi industu-
lítórie — pe atunci de alta parte pe credintiosii
aceleiasi biserici revarsa o influintia deprimatória,
éra pentru autoritatile ei superióre nasce o ingri-
jire justificata acea imprejurare că regimulu tierii,
din indemnulu sistemisarii invetiamentulu in gim-
nasie și in scólele reale, a asternutu adencu sti-
matei case ast-feliu de proiectu de lege care in-
tentionédia o stirbire sentibila in autonomi'a
biserice gr. or. rom. că in bas'a ei de esistencia,
și a despectá in mare mesura interesele culturale
ale aceleiasi biserici.

„Pre cându eu in urmarea urgentei solicitari
din partea tuturor episcopatelor, conformu posi-
tiunei mele oficióse cutediu a descoperi adencu sti-
matei case aceste ingrijiri ale biserice gr. or. ro-
mane, observu inainte de tóte, intru caracterisarea
situatiunei biserice mele, cumcă intielesulu des-
voltarii ei canonice și a dispositiuniloru lamurite ale
legiloru cardinali, biseric'a gr. or. romana ocupa
locu in sirulu bisericelor antonóme din patria și
că atare, sustinendu-se statulu dreptulu de supra-
veghiare neatinsu, ea este indreptatita că, intre
marginile legii, nu numai afacerile bisericesci, ci
d'odata și pe cele scolare și fundationali se le de-
liberedie și reguledie de sine și prin organele sale
proprie se le administredie și dirigedie in modu
autonomu.

„Biserica gr. or. romana sciindu că chierarea
legislatiunei nu este a restringe sau chiaru a de-
trage drepturile date și asigurate prin lege, ci mai
curendu a le estinde conformu recerintieloru justi-
ficate desvoltande, esperiédia cu indreptatita ingri-
jire că deosebi pe terenulu invetiamentulu publicu
dejá pana acum s'au adusu in viétia ast-feliu de
institutiuni publice cari, abataundu-se dela legile
cardinali pentru asigurarea confessiuniloru și natio-
nalitatiloru din patria, sgudue autonomi'a biseri-
césca și in viétia practica inapoiédia interesele
loru de cultura; éra in câtu pentru amintitulu
proiectu de lege, pe acesta ilu privesce de unu
nou pasiu in acea directiune carea in fine, deri-
mandu cu totulu autonomi'a bisericésca, ar poté
periclitá chiaru și esistenta propria a bisericei.

„Biserica gr. or. romana conscia de auto-
nomi'a sa și de drepturile ce isvorescu din acésta,
și organisata legalminte pe bas'a principiului de
nationalitate, nu poté privi cu nepasare acea, că
credinciosii ei se-si primésca invetiatur'a și cultur'a
in ast-feliu de institute de invetiamentu, in cari
spiritulu religiunali nu se respandesce in directiunea
și mesur'a receruta, ori că consciintia nationala
care formédia bas'a generala a organismulu nostru
bisericescu, nu se cultivédia din destulu. Din contra,
acésta biserică tocmai d'aceea nutresce o ingrijire
deosebita despre acea, că se aradice scóle populare
și institute superioři de invetiamentu cu caracteru

propriu confessionalu, éra pe cele existente se le instruedie in modu corespundietoriu, pentru că lips'a acestora din punctu de vedere alu intereselor confessionale si in parte alu acelor nationale nu o suplinescu din destulu nici institutele de statu nici cele de alte confessiuni.

„Dar pre cum d'oparte biserice'a g. or. rom. pune mare pondu pe interesele confessionale si nationale ale credintiosilor ei, pre atât'a si-a îndreptatu de alta parte gandrile ei totdeauna într'acolo, că amintitele ei interese se le tîna in cea mai strinsa legatura cu interesele statului si deosebi patriotismulu, că suprem'a virtute civica, se-lu inradecinedie adencu in anim'a tinerimei studiöse, dorindu ast-feliu a cresce pentru patria civi fideli si folositori. Asia-dara alipit'a aderintia a autoritatilor bisericei gr. or. romane si a credintiosilor ei către confessiunea si nationalitatea lor, precum si ocrotirea îngrijitöre a acestora, nu se pöte trage la indoéla din punctu de vedere alu intereselor statului si deosebi alu patriotismului, de cumva dóra nu se radica la valöre că principiu de statu acea teoria, ce la noi, in urmarea relatiunilor specialistice, nu se pöte sustiné: cumcă într'unu statu preste totu nu e permis a suferi mai multe soiuri de religii sau mai multe notionalitati.

„Dorere! cându numitulu proiectu de lege nisue quasi a smulge din mănile confessiunilor autonöme instructiunea in scölele medie, pentru că limb'a magiara că limba oficiösa a statului se ocupe in töte institutele de invetiamentu unu terenu ce trece preste otarele îndreptatirei, pe lînga restringerea celorlalte limbi, si a estinde dreptulu de dispünere a guvernului apröpe fără nici o restrictiune si asupra scölelor medie confessionale, — se vede că prin acestea nu prea voesce a face serviciu desvoltarii naturale a poporatiunei de diferite confessiuni si nationalitati, nici intereselor ei pentru cultur'a temeinica, cătu mai alesu acelei curgeri daunöse politice, carea plecandu din sinistr'a cuprindere a împregiurarilor si a intereselor de existenta a patriei nöstre, si-a facutu de scopu magiarisarea popórelor nemagiare din patria.

„E adevratu că cestionatulu proiectu de lege voesce a organisá d'o potriua obiectele de invetiamentu a fia-carei confessiuni si, trecëndu preste unele mici esceptiuni, nu face deosebire intre cunoscutele confessiuni din patrie de nationalitate magiara sau nemagiara, ceea ce la parere ar suná contra cuprinderii de mai susu, inse tocmai acestu coloritu, adeca scutirea egalitatii de dreptu a confessionalitatilor, marchédia acelu punctu centralu (pivötu, ung. sarkpont) carele, sumisandu töte la olalta, se vede că e basatu pe aceea: că magiarisarea compatriotilor de nationalitate nemagiara se se indeplinésca chiaru si cu pretiulu autonomiei tuturor confessiunilor, deobligandu pe credintiosii bisericelor de nationalitate nemagiara la ast-feliu de sistemu de invetiamentu care se-i silésca a-si neglige propri'a lor limba materna, si prin acésta se-i mäne pe calea magiarisarii, fiindu d'ací incolo tréb'a regimului a aplicá fatia de unele confessiuni gradurile de rigóre sau de favoru ce-i stau la dispositiune, dupa propriile sale vederi.

„Cum că töta intentiunea cestionatului proiectu de lege se concentrédia in acestu punctu de mänecare, — o descoperu lamuritu acele dispositiuni ale lui in virtutea carora mai äntaiu in gimnasiale de statu si in scölele reale ce s'aru infintia de nou, limb'a de invetiamentu nu pöte fi de cătu cea magiara (§. 39); éra pre lînga acésta limba, limb'a diferitelor tînuturi, daca ea nu e cea magiara, in töte gimnasiale si scölele reale, va se dica si in cele confessionale, se pöte propune de către întreprindietori benevoli numai că obiectu extraordinariu de invetiamentu, si inca ast-feliu, că corpulu professoralu pöte si oprí dela invetiarea ei pe unii interesenti (§§. 9, 78); ministrului sustinendu-i-se dispunerea despre estinderea obiectelor de invetiamentu eventualminte si ast-feliu, incātu se se faca impossibila invetiarea sistematica a limbei tînutale (§. 77); pàna cându legea fundamentala adusa in meritulu egalitatii nationale, anume art. XLIV: 1868, §§. 17 si 18 asecurédia unu terenu mai largu de cultivare limbelor patriotice nemagiare si punu deosebitu in vedere îngrijirea statului in acea privintia, că „civii de ori-ce nationalitate ai patriei ce vietuescu in grupe mai mari, in apropierea tînutului locuitu de densii se se perfectionedie in limb'a lor materna pàna la acelu gradu, dela care incepe perfectionarea mai inalta academica.“

„Caracteristica este tînut'a acelu art. de lege: că pe fia-care miscare a confessionalitatilor in afacerile scolare o pune sub o veghiare quasi

policiala, prin ce nisuesce a inarticulá in legile patriei neincrederea espresa la intielesu in motivarea gubernamentală contra celor de nationalitate nemagiara, pàna ce confessionalitatile, éra într'acestea si biserice'a gr. or. romana, precum in trecutu au facutu mari servitii tierii prin îngrijirea de scölele lor, asia si in venitoriu acésta partiala interessare alor si rezultatulu finalu alu ostanelor lor pecuniari in fine, totusi statului dorescu a le jertfi. Asia dara neincrederea ce respira din acelu proiectu de lege precum si ast-feliu de veghiere policiala a confessionalitatilor nemagiare, de cumva nu s'ar pune pondu pe magiarisare, nu numai că e neintemeiata, ci, fiindu că neincrederea dupa natur'a ei nasce o neincredere reciproca, — ea numai daunösa pöte fi pentru interesele mai inalte ale statului, deosebi intre împregiurarile nu de totu solide politice d'acum, dupa a caror rece precumpanire pre lînga respectarea tuturor pretensiunilor juste si ecuitabili, ar trebúi se se cultive cu cea mai mare îngrijire in sinulu popórelor de diferite nationalitati si confessiuni din patrie aderinti'a conscia către statulu bine compactu, adeca patriotismulu.

„Atare neincredere s'a descoperitu deosebi contra bisericei gr. or. rom. déjà prin aceea că, pàna cându la alcatuirea acestui proiectu de lege si la déjà început'a pertractare in timpulu din urma in subcomisiunea scolaria a casei representative, celelalte biserici, anumitu spre acestu scopu invitate, au concursu prin reprezentantii si prin ómenii lor de specialitate, respective de faptu si-au validatulu influintia lor, — pàna atunci biserice'a gr. or. rom. cu apröpe dóue miliöne de suflete, retacëndu pe cea serbésca, s'a delaturatu totaliter la pregătirea acestui obiectu ponderosu si de mare insemnatate. Nu vréu se privescu acésta că espressiune de ura sau chiaru de despretuire, dar la töta intemplanie acésta procedere e atare, ce nu se pöte motivá nici cu egalitatea in statu a confessionalitatilor, nici cu propriile relatiuni ale bisericei gr. or. rom., nici cu o tactica corecta.

„Biserice'a gr. or. rom., privindu caus'a de invetiamentu din punctulu de vedere alu statului, nu pöte avé nici are obsrvare contra, că legislatiunea se detiermurésca minimulu obiectelor deobligate de invetiamentu in scölele medie, că peste totu se indeg-tedie esenti'a instructiunei publice, precum nu contrariédia nici aceea, că regimulu statului, in virtutea dreptului seu de supraveghiare, se controliedie organisarea corespundietória a institutelor confessionale de invetiamentu si rezultatele invetiamentului într'unu modu corespundietoriu positiunei confessionalitatilor; dar cându cestionatulu proiectu de lege nisuesce a transpune in potestatea guvernului in mare parte acele drepturi si afaceri, pre cari pàna acum le eserčiau in trebile scölelor medie numai confessionalitatile singure, respective le indeplinéu in modu autonomu, mai luandu inca in parte si calificatiunea profesorilor, — atunci biserice'a gr. or. romana, in interessulu autonomiei ei asigurate prin lege, e silita a-si radică cuventulu cu voce inalta, cu atâtu mai vertosu, că-ci acésta biserica, dorindu ea a administrá in cerculu autonomiei sale töte trebile de invetiamentu, preste totu nu vré se se ascunda nici din 'naintea intereselor statului, nici de pretensiunile cualificatiunei veritabile in sciintia, ci mai curendu a pusu mare temeiu pe favorurile unui sistemu de invetiamentu analogu, cătu se pöte, precum au fostu si pàna acum, a fostu cu receruta atentiune in organisarea institutelor sale de invetiamentu la interesele statului si la organisarea adoptata la alte institute de invetiamentu de asemenea soi, — asia si in venitoriu, tînendu acestea in vedere, si in trebile rezultatelor invetiamentului din scölele medie doresce a rivalisá atâtu cu scölele medie de statu, cătu si cu cele ale altor confessiuni, dorindu prin acésta a asigurá d'odata dreptulu de publicitate institutelor sale de invetiamentu.

„Abia pöte incapea indoéla cum-că, daca regimulu i s'ar dá in privintia scölelor confessionale acelu dreptu de ingerintia nemediata si de dispunere apröpe nemarginita pe care proiectulu de lege nisuesce a-lu estinde si statorí pàna in cele mai neinsemnate minutiositati — pàna cându la noi susta nefericit'a discordia nationala a carei existenta nu se pote negá, si carea förte tare se manifesta intru apesarea celor mai slabi — atunci tristelesu urmari ale dreptului de ingerintia si dispunere voru apesá cu preferintia bisericile de nationalitate nemagiara, ast-feliu de consecintie pe cari, afara de posibilele volnicii si alte neplaceri, insusi proiectulu de lege le creadia in chipu de sabia a lui Damocle, punendu elu in prospectu suprimarea dreptului de publicitate a scölelor medie confesi-

onale, eventualminte inchiderea lor si o quasi confiscare a averilor lor, spre care scopu usioru se potu calificá de motivu suficientu nu numai cutari lipse neesentiali in organisare, ci la urma inca si zelulu pentru propri'a sustinere a confessiunilor.

(Va urmá.)

Proiectulu de legea reformei gimnasiilor judecatu de către rom.-catholici.

(Urmare si fine.)

Autonomi'a bisericei catholice din Ungari'a are viétia de o mie de ani că biserica a statului; dupace inse situatiunea in decursulu timpurilor s'a schimbatu si statulu Ungariei astadi nu mai are nici-o religiune dominanta că statu, episcopatulu catholicu la initiativ'a repausatului fostu ministru de culte baronu Josifu Oetves convocase pe a. 1870/1 unu congresu bisericescu cu scopu de a'si formulá si stabili drepturile autonomiei sale in statute si in modu parlamentariu. Congresulu adoptá proiectulu seu de statute, si ilu inaintá atunci la tronu, unde inse nu s'au confirmatu. Acésta împregiurare o folosira adversarii că se afirme, că asia dara catholicii n'au nici-o autonomiá. Nu este exactu. Ei nu ajunsera se'si modernisedie, că se dicemu asia, autonomi'a lor, dara cea vechia le-a remasu neatinsa si oricine ar sustinea contrariulu, acela ar voi că biserice'a rom.-catholica se stea afara din lege (jogtalan) si că se domnésca asupra ei despotismulu (önkény uralkodik), se dispuna acesta, de nobis sine nobis in contra intereselor ei.

Daca s'ar si organisá autonomi'a noua, ea in locu se delature pe cea vechia, mai virtosu o ar confirmá si ar largi sfer'a ei de activitate, exercitiulu drepturilor sale in afara, adeca in relatiunile sale cu statulu si cu alte societati religiöse. De altumentrea chiaru si autonomi'a precum se intielege ea in dilele nöstre, biserice'a r.-catholica o avuse si pàna acuma 1. incepundu de josu dela comunele bisericesci manifestata in cele mai multe locuri prin reprezentantie (sinöde) si curatori, prin senate scolastice, prin protopopiate, scaune si consistörie episcopesci; 2. in administratiunea fundatiunilor bisericesci si scolastice lasate mai töte de arhieriei si de alte persöne si corporatiuni bisericesci, îngrijite si supravighiate de episcopi si de capitule; 3. in asia numit'a eclesiastica et studiorum commissio instituita din timpuri vechi, pre candu religiunea catholica éra dominanta, regele membru si totuodata patronu alu ei, cancelari'a curtiei si guvernulu tieriei (locotenenti'a, consilium locumtenens regni) in servitiulu ei. Acésta autonomia nu se pöte alterá nici violá prin aceea că constitutiunea tieriei si form'a guvernarii s'a schimbatu in dilele nöstre, precum nu pöte alterá nici autonomi'a protestantilor. Autonomi'a vechia catholica nu sémena cu cea protestanta; diversitatea organisarii ei e intemeiata in diversitatea doctrineilor; de aici inse nicidecum nu urmédia, că protestantii se aiba autonomia, éra catholici nu; asia ceva sustinu numai adversarii religiunei catholice si catholicii doctrinari idealisti (rectius fantasti).

De aci incolo arhiepiscopulu Haynald combatendu cu taría pe adversarii scölelor confessionali, aduce totuodata probe de rezultate periculöse ale scölelor fara religiune indata la cele elementarie, ia pe ministru de cuventu si'lu aduce in strimtöre chiaru cu marturisirea ce face elu insusi in raportulu seu, unde recunösce că scölele confessionali sunt de mare folosu si importantia pentru statu; trecëndu apoi la scölele catholice de töte categoriile arhiepiscopulu arata aceea ce se scie prea bine si din statistic'a tieriei, că catholicii din Ungari'a au scöle si alte institute de cultura indoit mai multe decâtu töte celelalte confessiuni religiöse sumate la unu locu. Ací apoi probédia că chiaru si scölele vechi sustinute din fonduri administrate astadi de către ministeriu, sunt confessionali catholice. Daca acelea au fostu administrate pàna acuma prin organe de ale statului, caus'a érá că precum s'a mai disu si se scie, statulu insusi era catholicu, sau cum ai dice, comunitate catholica. Astadi statulu nici e catholicu nici se tine de vreo alta confessiune. Ministrulu de acuma din intemplanie este catholicu, se pöte inse prea usioru, că in viitoriu mai apropiatu sau mai departatu ministrulu cultelor si alu instructiunei in Ungari'a se fia unu protestantu sau chiaru unu evreu.*) Biserice'a romano-catholica nu va suferi nici-odata, că scölele sale se fia influin-

*) Inca si atheistu, precum s'a intemplat nu asia de multu tocmă in orthodox'a nöstra Romania. Red.

tiat și conduse de unu ministru necatholicu, nici că averile sale se fia administrate de unulu că acela. Ceea ce n'au suferitu și nu suferă cu nici unu pretiu protestantii, nu voru toleră nici catholicii, că se fia pusi afara din lege și degradati sub protestanti, lipsiti de dreptulu lor de a'și cresce tinerimea în spiritu catholicu prin inspectiune și instructiune propria imediata nu numai în câte 1—2 ore cu catechismulu în mana, ci în toate directiunile.

Intrându mai afundu în proiectulu de lege, arhiepiscopulu învederă prin 11 citate din §§-ii lui imensele favoruri acordate protestanților în instructiunea gimnaziale și în acelasiu timp strigătorii nedreptate și asuprire ce se intenta a se face catholicilor, apoi citându din Virgiliu cunoscută sententia mordace, sarcastica *Ex uno disce omnes*, aplicata la greci spre a inferă perfidia, trece din nou la alte 3 citatiuni forte asupritorie pentru catholici.

Arhiepiscopulu respinge chiaru și partea proiectului în care se presupune, că, candidatii de professori gimnaziali au se se prepare (4 ani) la vreo universitate, cându este știutu, că pe la universitati se afla destui professori de diverse științe speciali, cari în prelegerile lor combatu nu numai religiunea catholica, ci ori-ce religiune, propaga idei perverse, seducu pe tinerime cu teoriile lor nefaste și nefericescu pentru totdeauna după ei dimittu și arunca în valurile vieții practice. Nimeni nu cere astăzi violarea libertății profesorilor dela facultati de a prelege fiacare după cum se crede a fi convinsu; dară biserică romano-catholica nu pōte toleră că tinerimea sa și anume candidatii de professori se fia înuibati cu teorii de acelea, cu care se încerca unii și alții se estermine religiunea. Catholicii au din ce, își voru și înființa unu institutu pedagogicu pentru candidatii de professori gimnaziali, cu atâți professori și pentru unu cursu de atâți ani cât se voru cere prin lege, înse totii catholici (15?), era candidatii dela universitati nu le trebuie.

Dupa acestea arhiep. Haynald, formulădă pretensiunile catholice, relative la acestu fatale proiectu de lege, formulădă și emendamente esențiali și închiaie cu dată Budapesta 9 Febr. 1882.

Arhiepiscopulu-cardinalu Lud. Haynald este cunoscutu că unulu din adversarii cei mai aprigi ai naționalității noastre celei românești, atât din faimă a „conferențelor regnicolare” transilvane din Martiu 1861 la care participasera și câțiva romani cu cei doi archipastori Siulutiu și Siaguna, cât și din violentă sa opozițiune și combatere a dietei din 1863 cându a și fostu departatu de către guvern totu în modu violentu din scaunulu episcopescu dela Albă-Juli, după aceea din a. 1879 cându cu ceaaltă lege scolastica nevoiasă; noi înse suntemu dedati a stimă talentele, știința, curajulu, bravura și în adversarii noștri, ne tinu-ramu totuodată și până aci de ună din regulile vieții: *Disce ab hoste* (învăția dela vrasmăsiu).

Dupa câte apologii ale autonomiei bisericesci și scolastice publicăramu de o luna încōce dela protestanti și r-catholici, așteptam cu doru ferbinte că se ajungem a publică și apologiile clerurilor românești, traduse bine și la întielesu.

Revista politica.

Sibiin, 14 Martiu st. n. 1882.

Scim că cu ocaziunea sesiunii extraordinare a delegațiilor austro-ungare, conchiemate în lună trecută la Viena, delegații erau prea dispuși a votă nu 8 ci 20 milioane florini pentru cheltuețele armatei în provinciile rescutate. Guvernulu comunu înse și în specialu ministrulu de resbelu generalulu comite Bylandt-Reidt său din prea mare modestie, său pentru că se nu alarmeie în gradu prea mare spiritele de-ja agitate și nelinistite ale poporului monarhiei, n'a voit odată cu capulu se primăscă mai multu de câtu 8 milioane, sustinendu că deocamdata cu acestea se va ajunge. Acuma d'abea a început a se desprimăveră și a se întreprinde operațiuni serioase contra insurgentilor și ăta, că se vorbesc, că delegațiunile voru fi de nou convocate într-o sesiune extraordinară, pentru de a votă de astadata nu 8 milioane, ci 25 până la 30 milioane florini. Dacă o astfel de politica din casu în casu este în stare a mari creditulu Austro-Ungariei în afara și a liniști nedumeririle înlauntru, lasam se judece fiacare în parte.

Intrăceea insurgenții din provinciile rescutate continua lupta lor de guerila în contra trupelor imperiale, ce se lupta cu o bravura și unu devotamentu admirabilu, avendu a învinge dificultățile climatei, ale terenului și a se apăra contra unui contraru ce ataca nu în masă mari și în campu liberu, ci în cete mici aparate și scutite de fortărețele și întăririle naturale ale unor munti giganti, acoperiti de zapada, de păduri seculare și lipsiti de orice căi de comunicare, ce ar fi în stare se înlesnăscă înaintarea trupelor noastre.

Mai la vale comunicam și noi îmbucurătorea scire, că trupelor noastre le a succedat a cuceri și ocupă unulu din focurile insurecțiunii din Crivoscia, adică fortulu Dragalj.

Proclamarea regatului serbesc, din partea diareloru oficiose austro-ungare este timbrată și exploatată în favorulu diplomatiei noastre, că și cându serbii n'ar fi proclamatu regatulu și fără consimțimentulu Austro-Ungariei. Se prea întielege că în schimb pentru marea condescendență și bunavoință arătată din partea Austro-Ungariei față cu Serbiă, aceleasi organe guvernamentale aștepta și pretindu, că noul rege Milan I și guvernulu său se'și probeie recunoscintă sa către puternicul vecinu, prin concessiuni pe terenulu economic și finantiaru. Viitorulu cel mai apropiatu ne va arată, dacă calculatiunile diplomatiei noastre au fostu reale și corecte și dacă nu voru fi dejucate prin diu Ristici și partidă sa, care departe de a fi abdicatu, desvōlta din contra o activitate concentrată și preparată a unor evenimente și complicațiuni, ce își arunca de-ja de multu umbră loră asupra suprafeței la aparință liniștită și lumină a politice pe care o țesu diplomatie de profesiune în cabinetele lor isolate.

Mare este indignatiunea și superarea cercurilor politice și guvernamentale din Berlin, Viena și Budapesta că generalulu Scobelev reintorsu la St. Petersburg, nu numai că n'a fostu pedepsitu pentru resboi-nicele și alarmătorele sale discursuri din Paris și Moscova îndreptate contra alianței germano-austriace, prin internare, degradare și deportare la minele de plumb din Siberia, dară ce este mai revoltatoru a fostu primitu în audiență privată de către țiarulu Alexandru III în resediență sa dela Gatsin, fără că se'lu disgrădie.

Limbajulu diaristice oficiose din Germania a început a fi forte iritat și pasionatu față cu Rusia și foile oficiose din Viena și Budapesta secundădă pe acelasiu tonu, dară cu o octava mai sus, așa că armonia dispăre din ce în ce mai multu, făcendu locu unei disonanțe nici decum placute pentru audiulu membriloru ligei de pace din Geneva.

Din provinciile rescutate.

— Viena, 12 Martiu. (Raportu oficiosu.) Trupele diviziunii a 47 în lupta infocată și învingendu dificultăți extraordinare de terenu, alungandu pe insurgenții înaintea lor de pe înalțimi, în seră din 9 crt. au intratu în liniile Grkovic, Veli-Vrh, Napvela și Crkvice. În acelasiu timpu detașamente (despartieminte) ale diviziunii a 44 a înaintatu spre Vratlo și Crkvice. O parte din acestea au ajunsu seră în punctulu acela, o altă parte a petrecutu noaptea pe Vela-greda. Ună din aceste coloane și adică cea nord-ostică dete la pōlele muntelui Pazua preste 400 insurgenți, cari după o luptă inversiunată au fostu respinsi. În acestu atacu a cadutu și comandantulu de batalionu maiorulu Rucavina, afara de acesta trupele noastre mai avură unu mortu și 12 raniti.

În 10 crt. coloanele diviziunii a 47 au intratu în linia Pecinagora, Han Zagovdak, era acelea ale diviziunii a 44 s'au concentratu la Crkvice; insurgenții se retrageau pe toate punctele. Coloanele maiorului Kuersinger înaintara după amiazi spre fortulu Dragalj și ilu aruncara în aeru. Prin puscături din casele fortulu Dragalj colonă pierdu 3 greu raniti. Seră trupele si-au asiezată taberă înaintea de Pecinagora și Grkovic. Toate localitățile din Crivoscia sunt parasite de către insurgenți. Crkvice, Dragalj au fostu aflate cu totul ruinate. Numerulu insurgentilor a fostu aproape de 1000. Cum se pare pierderile lor au fostu considerabile. Succesulu acesta stralucitu se multămieste admirabilei conduceri, precum și bravei și tenacității trupelor. Din Crkvice se voru face excursiuni dealungulu întregii Crivoscii.

P. S. În legătura cu cele precedente, ne grabim cu o doșebită placere și mandria a publică mai la vale telegramă ddto: Risano 11 Martiu 4 ore 15 minute p. m., pe care o au primitu primariulu cetății Caransebesu d-lu Demetriu Dascalu dela d-lu colonelu Kraft, comandantele regimentulu de infanteria Nr. 43 ce se recrutădă din Caransebesu și giuru și este compus din romani.

Ță textulu acelei telegrame:

Fii districtulu de rezerva (Ergänzungs-Bezirk) Caransebes s'au aretat că soldati de modelu, cu ocaziunea ocupării Crivoscii, admirabili la învingerea dificultăților. Acesta împartășire am onore a o face cu autorizarea comandei de diviziune a regimentulu alu 47-lea. — Perderile au fostu forte neînsemnate. — Norocu și sănătate confratiloru acestoru bravi soldati!

Kraft, colonelu m. p.

Romani'a.

Adunarea deputatiloru.

Sedintă dela 12 Februaru 1882.

Presedintă d-lui presedinte D. Bratianu.

Sedintă se deschide la orele 1 și 45 m.

Presinti 124 d-ni deputati.

Sumariulu sedintei precedente se aproba.

D. Gâlca cere a se pune la ordinea zilei proiectulu de lege prin care se vine în ajutoriulu sateniloru cari sunt în lipsa din cauză recoltei din a. 1881.

D. Epurescu depune o interpelare în privintă suprimării sumei de 7000 lei ce administratiunea domeniiloru dă biserecei St. Nicolae din Giurgiu.

D. G. Chitiu citește mesagiulu pentru prelungirea sesiunii până la 15 Martie incl.

Se începe urmarea discuțiunii asupra proiectulu de lege alu tocmeliloru agricole.

D. C. A. Rosetti. Dni deputati, am cutediut se me urcu la această tribuna, nu că se facu unu discurs după toate regulile retorice; am și eu unu daru — pe care voi cutediă se mi-lu recunosc, eu care de vră 40 de ani nu audu de câtu numai crime că am comis și comitu — acestu daru este că știu a me cunoște și a nu pretinde că pot se facu ceea ce siguru simtu că nu pot face.

Acăta calitate me conduce a-mi recunoște a două calitate; aceea de a respectă pe mandatarii națiunii și a nu me crede că sunt în stare se vinu aci se le facu lectiuni că profesorulu.

N'am de câtu se atingu în câte-va cuvinte ceea ce credu eu că este bine se spunu, fără înse a desvōlta, că-aci atunci asiu lipsi de respectulu ce datoriedi întiepciunii d-lor deputati.

Am venit la tribuna și pentru o cauză cam personală; am fostu necurmatu acuzatu de câtu-va timpu și chiaru ieri, și ieri m'a durutu mai multu de câtu ori-cându, că-aci am fostu acuzatu de unu barbatu pentru care am cea mai mare considerațiune și stimă; am fostu acuzatu că am datu circulari cari au violatu legile țerei. M'am crediutu dar datoriu a veni aci și a dice acelor cari m'au acuzatu că am violatu legi prin circulariile mele că fostu ministru: cum dela 15 Noembrie până la închiderea sesiunii pentru serbatori, nu v'ati implinitu datoriu cea mai sacra, d'a destepă pe unu ministru care violădă legi, fără se scie? Am venit aci, că se pot fi vediutu în față și se vedu și eu în față pe acei d-ni și se le dicu: n'am violatu nici o lege și v'ati insielatu, n'ati cititu circulariile și d'aceea nu sciti ce dicu ele.

Mai este o cauză care me aduce la tribuna; am voit a me conformă unui articolu din regulamentulu camerei, care prescrie că ori-care deputatu și ministru are dreptu de a vorbi dela loculu său, numai mesagele suveranulu se citeșcu dela tribuna. Eu dar am crediulu că trebuie se vinu la tribuna cându vorbescu de sateni! (aplaude).

D-lor n'am venit se aperu legea fostulu ministru de interne, nu sunt pentru densă, o găsescu prea proprietărească... în reu, și fiindu că numai sunt ministru, pot se o spunu acum acăta. N'am venit se aperu nici legea comitetulu d-v., ve privește pe d-vōstra și pe guvern, că se vedeti ce are bunu și ce are reu acea lucrare, se îndreptăte reulu și se primi bunulu. Voescu numai se imi implinescu și eu datoriu a de reprezentantu alu națiunii, spuindu-ve în desbaterea generală câte-va idei generale; și acăta cu simplă credință, pe care am avutu-o totdeauna și de care nu voescu se me vindecu, aceea de a crede că vinu momente în care totii deputatii devinu reprezentanti ai națiunii întregi, ăr nu a unui partitu, nici chiaru ai unei clase (aplaude).

Aceste dise, ve mai spunu că nu voi vorbi, nu voi aminti cum s'a constituitu la noi proprietatea; acăta ar fi trebă unui deputatu care ar voi se ve fia profesorulu; imi va fi destulu numai se ve amintescu mai multe chisōve care dicu că unii sateni de bună loră voe s'au vendutu vecinulu, ei și cu copiii lor, cu toate partile lor de moșie la unu proprietariu mare.

Acăta m'am crediutu datoriu se v'o aduc aminte, că-aci eu că simplu deputatu, pot dice acum că, pe cându eram ministru, am avutu nepriceperea se credu că prin o mare parte din învoeli satenii s'au vendutu în robie, ei și cu copiii lor, de bună-voe (aplaude).

Ve amintescu înse că pe timpul despre care vorbescu chisōvele moșneniloru venduti de bună-voe, totu li s'a rezervatu o parte din proprietate;

dilele de lucru erau otarite si puşina cu totul era plat'a la care erau espusi.

Mai in urma a venit regulamentul organicu care recunosc satenilor unu ore-care dreptu de proprietate, indatorá, si cá se nu superu pe acei cari au mosii multe si me acusa pe mine cá n'am nici una, voi dice cá se reservá dreptulu satenilor cá se aiba pàna la dóue treimi din intinderea mosiei; s'a specificatu o dijma, s'a specificatu dile in care trebuia se lucrede, cari daca nu me insielu erau 22, impartite ast-feliu: siepte primaver'a, optu ver'a si siepte tomn'a. Póte cá am fostu silitu se amintescu acésta celor cari acusa pe fostulu ministru cá a disu, prin proiectulu de lege, se se lase si saténului dóue dile de lucru pe septemana. . . .

D. Calimach-Papadopulo. Bine ai facutu.

D. C. A. Rosetti. Nu sciu cine a disu cá bine am facutu.

D. Calimach-Papadopulo. Eu.

D. C. A. Rosetti. Dar sunt multi din nenorocire, cari nu sunt de parerea d-lui Papadopulo-Calimach si a mea; pentru aceea voi se ve amintescu cá proprietarii, cari pe atunci se cheamau cu altu nume, se numeau boeri, stalpii tierii, n'au protestatu in contra acelu regulamentu, si numai satenii au cutediat a protestá; acésta a facutu a se impune acelu regulamentu in unele parti cu bationet'a. Cari din acestia au fostu mai conservatori, proprietarii de atunci sau satenii, cari nu s'au speriatu nici de puterile straine pentru a aperi mosiile proprietarilor si ale statului?

Dupa aceea a venit legea lui Voda-Stirbei. Elu a pastratu cele dóue din trei parti saténului, si a mai facutu unu actu de . . . demagogu, sau cum se-lu numescu? cá-ci asia de multe numiri de acestea mi s'au datu si mie in cátu le uitu; Voda-Stirbei a hotaritu cá pe mosiile statului ori-care saténu va voi se póta lucrá si se nu platésca de cátu una din siepte; cá pretiurile pentru dilele ce voru remanea datori se fia otarite de elu; si ilustrii conservatori ai proprietatilor de atunci n'au protestatu. Respectu prea multu suveranitatea nationala inaintea careia vorbescu, pentru-cá se spunu de ce nu au protestatu atunci candu Voda Stirbei lovea in drepturile lor de proprietate, indemnandu pe sateni se fuga de pe proprietatile lor si se mérga pe mosiile Statului.

Dloru, la 1864 . . . nu sciu daca onor. d. Cogalniceanu este aici.

O voce. Nu este aici.

D. C. A. Rosetti. Imi pare reu cá datori'a mea de reprezentantu alu natiunei me silesce se vorbescu chiaru candu d-sea nu este presinte; dar am dreptulu se o facu acésta pentru cá sunt aci dnii stenografi, cari ii voru spune ceea ce am disu.

La 1864, proprietatea era regulata dupa modulu principelui Stirbei; saténulu inse era legatu de pamentu si noi, cei acusat cá inamici ai proprietatilor si cá demagogi, am luptatu doui ani cu totu ce este mai insemnatu in acésta tíera, am luptatu necurmatu, silindu-ne se-i facemu se intielega cá trebue se facu actu de adeverati proprietari si conservatori, improprietarindu pe sateni.

Amu luptatu apoi se-i facemu se intielega ceea ce vedea tota lumea, cá lovirea de statu era inevitabila; amu luptatu se le aretamu cátu este de tare acea lovire de statu, cá-ci avea cu dens'a drapelulu improprietarilor tieranilor si alu largirei legi electorale.

Douí ani amu luptatu; amu facutu totu ce amu potutu cá se le aretamu cá trebue se facemu legea proprietatilor si legea electorala, si le-amu propusu o programa cu care se ne intrunimu, cá-ci noi nu facemu coalitiuni, pentru cá coalitiunile nu au altu scopu de cátu a resturna, si noi pe care ne numiti demagogi si resvratitori, nici odata nu voimu resturnari ci progressu prin legalitate.

Dar nu au voitu se ne asculte, nu amu isbutitu.

In sfersitu a venit diu'a de 2 Maiu, pentru cá conservatorii si proprietarii nu au voitu a conservá nici proprietatea nici libertatea; jafu s'a datu atunci libertatii (aplause).

Intemplarea a facutu cá d. Cogalniceanu a venit ieri la tribuna in diu'a de 11 Februaru. Deputatii cari au asistatu la desbaterile de ieri au facutu cá acea siedintia se fia un'a din cele mai intiepte si mai politice, cá-ci au lasatu, fara intreprere, pe celu dela 2 Maiu, se acuse pe 11 Februaru. Salutu adunarea pentru acestu respectu ce a avutu ieri de libertatea tribunei ascultandu in linisce cum celu dela 2 Maiu acusa diu'ade 11 Februaru.

D. Cogalniceanu a disu cá 2 Maiu a desro-

bitu pe saténu; i-a datu scóla si pusica. A mai adaosu cá acei cari voru scrie istoria voru judeca.

(Va urmá.)

Academi'a romana.

Raportulu anualu alu secretariului generalu la deschiderea sesiunii din 1882.

(Fine.)

IV. La concursurile pentru cele mai bune carti tiparite in decursulu anului espiratu, s'au prezentatu diece autori cu scrieri din directiunea literara, si sciintifica. Operele acestea s'au transmis in cercetarea comisiunilor respective. Asupra raporturilor acestor comisiuni vomu avé, d-loru, a decide despre premiele Lazaru si Nasturelu-Herescu, de 5000 si de 4000 lei.

Pentru premiulu destinatu unei disertatiuni asupra „Tieranului romanu“, a intratu in terminulu legale, unu manuscrisu, carele si acesta s'a datu in cercetarea comisiunii respective.

Asupra celorlalte materii pentru care Academia a deschisu concursuri, nu s'au prezentatu nici unu concurentu. Vomu avé deci, d-loru, a luá o noua decisiune asupra urmatórelor disertatiuni si traductiuni:

1. Descrierea completa sub raportulu fisicu si economicu a unui judetiu. (Premiulu Nasturelu de 5000 lei).

2. Despre sufixulu licuidu (l. r.) si sufixulu cutorialu (k. g.) in limb'a romana.

3. Despre activitatea literara si pedagogica a lui Ionanu Heliade Radulescu in raportu cu epoca anterioara, adeca cu finele secolului alu XVIII, cu eruditii din Blasiu si cu Vacarescii.

4. Traductiunea din Amianu Marcelinu, destinata a se premiá din fondulu Zappa.

V. Academi'a va ascultá in sesiunea acésta discursulu de receptiune alu d-loru S. Fl. Marianu, Negruzzi si At. Marienescu. D. Marianu a si comunicatu discursulu seu asupra unei materii cu totul nóue si plina de interesu: „Chromatica romana“. Cu respunsulu a fostu insarcinatu d. Hasdeu. Se astépta acum si discursulu de receptiune din partea d-loru Negruzzi si Marienescu.

VI. Comisiunei pentru esplorarea Dobrogei s'au pusu la dispositiune spessele otarite. Candu timpulu va permite d-loru membri a o intreprinde voru realisá insarcinarea, ce au primitu dela dv., in interessulu sciintiei si a inavutirii colectiunilor nóstre.

VII. Aceste colectiuni s'au mai inavutitu si de estimpu, d-lu d. Sturdza cu neobosire inmultiesce pretios'a colectiune numismatica romana.

Biblioteca s'a adaosu prin donatiuni si prin cumperari in marginile creditelor ce ati bine-voitu a acordá prin budgetu. Pretioase carti si manuscripte ni-au fostu oferite de d-nii Odobescu, Alecsandri, Adrianu, Ministrulu cultelor si instr. publice Sturdza, Urechia, etc. Numeróse opere ne au intratu din relatiunile sporite ale Academiei cu diverse societati invetiate, cu cari amu schimbatu publicatiunile nóstre. Din aceste vomu citá pe Academi'a de inscriptiuni si bele litere din Paris, acea de Lincei din Rom'a, aceea din Stocholm, aceea din Barcelon'a, aceea de sciintie din Paris, din Copenhag'a, Observatoriile din Petersburg, Brusel'a, Vien'a, Fiume, Cracovi'a, München, Londr'a, Buda-Pest'a, etc.

Colectiunea documentelor ia proportiuni inbucurátore. Din Veneti'a ne au sositu pretioase caiete de copie, continuandu cu spesse fórté reduse, lucrarea inceputa de colegulu nostru d. N. Cretiulescu.

Asemenea colectiunea de documente s'a adaosu prin mai multe donatiuni intrate, din cari dóue documente oferite de M. S. Regele despre relatiunile lui Stefanu celu mare cu estremulu Orientu, si altele dela d-lu D. Sturdza. Dela d-n'a Elis'a Sturdza s'a primitu unu daru nu mai putinu pretiosu: Dosarul lucrárilor Comitetului unirii din Moldov'a, care dosaru a remasu dela fratele d-nei Sturdza, reposatulu regretatu bunu si invetiatu romanu, d. Const. Hurmuzachi, membru influente alu miscarii unioniste din 1856.

VIII. In urm'a acestei inmultiri a colectiunilor nóstre era o necesitate neevitabila adaogirea mobilelor de conservare. Gratia creditelor acordate de d-vóstra acésta necesitate a fostu pe cátu posibilu indestulata prin confectionarea a patru dulapuri nóue. Acésta adaogire de mobiliariu va face si mai simtita imposibilitatea Academiei d'a mai remané pe multu timpu in localulu ce ocupa

astadi. Cestutiunea constructiunei de localu propriu se impune Academiei, cá o conditiune sine qua non de viétia si de desvoltare.

IX. Cassierulu-comptabilu va presentá (conformu alin. 3 dela art. 12. 1. darea sa de séma anualá. Aci secretariatu D-vóstre generalu va consemná numai donatiunea facuta Academiei prin augustele mani ale M. S. Regelui, de cátra dnii frati Danielu. Acestia au donatu 15000 lei in 30 de obligatiuni de statu cu 6%, aretandu dorintia, cá venitul acestui fondu se serve la inavutirea colectiunilor privitoare la istoria patriei: chrisóve, documente, carti vechi, monete romanesce, manuscrise etc. Acésta donatiune a si fostu primita de Delegatiunea Academiei cu invoirea statului romanu, in puterea conclusului d-vóstre din 23 Martiu 1881.

Cu cátu asemenea donatiuni se voru inmulti, repetimu, cu atátu mai urgenta va deveni pentru Academia stramutarea sa in localu propriu. Tiéra care a simtitu necesitatea creatiunii acestui paladiu alu limbei si istoriei sale, refusare-ar óre se inlesnéca Academiei constructiunea palatului seu? Eu nu credu dupa cele ce déjà a facutu pentru acésta inalta institutiune nationala, si cu acésta sperantia in áanima, terminu raportulu meu dorindu cá elu se fia celu multu penultimulu, ce voi fi avutu a face cátra dvóstra, in acestu localu.

Secretaru generalu: V. A. Urechia.

Banc'a generala de asigurare mutuala „Transilvani'a.“

A XIII-ea adunare generala ordinara

va avea locu **Dumineca in 2 Aprile c. n. la 3 óre dupa prandiu** in cas'a proprie a institutului (strad'a Cisnadiiei Nr. 5.)

Obiecte de pertractare:

1. Darea de séma despre afacerile anului 1881.
2. Raportulu comitetului de supravegiare.
3. Intregirea consiliului administrativu.
4. Propuneri incurse.
5. Sortiri de obligatiuni ale fondului de intemeiare.

Sibiiu, in 9 Martiu 1882.

(76) 1—2 Consiliulu administrativu.

Publicatiune de licitare

prin care se face cunoscutu cumcá bunulu din Cenade a fundatiunei Siolutiane cumparatu pe calea licitatiunei publice dela contele Georgiu Csáki si Andor Komáromi, se va esarendá pre calea licitatiunei in **16 Martiu** a. c. la 2 óre p. m. in cancelari'a subscrisului.

1.

Obiectu alu arende este bunulu de mai susu carele dupa fóia de posesiune constá din 325 jugere 1027¹/₂ locu aratoriu, 200 jugere réturi si fénatia, 210 jugere pasiune inpreuna cu dreptulu regalu de crismaritu si cu tóte superedificatele tienátore dupa acestu bunu.

2.

Timpulu de arenda se incepe in 1 Aprile a c. si durédia 6 ani.

3.

Doritorii de a licitá au de a depune inainte de inceperea licitarei 10% cá vadiu dupa sum'a de eschiamare de 3000 fl. v. a. si pre lángha aceea la dorinti'a comisiunei licitátore sunt datori a justificá si starea loru materiala.

Oferte in scrisu proveidute cu vadiulu recerutu, numai asia se voru luá in considerare, daca celu puşinu cu o di inainte de licitatiune voru fi substernute veneratului Consistoriu Metropolitanu din Blasiu.

4.

Informatiuni mai detaliate despre conditiunile de licitare se dau si pàna la terminulu de licitatiune in cancelari'a subscrisului.

Blasiu, in 28 Februaru 1882.

Ludovicu Csato,
advocatu.

(75) 3—3

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**